

Sygnatura akt XII Ga 60/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Rafał Terlecki (sprawozdawca)

Sędziowie: SSO Jolanta Safader – Skwarlińska

SSO Grażyna Tarkowska

Protokolant: sekr. sądowy Elżbieta Rochowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2013 r. roku

w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z udziałem Z. W. i E. W.

o zakazanie prowadzenia działalności gospodarczej

na skutek apelacji uczestników Z. W. i E. W.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Słupsku

z dnia 09 sierpnia 2012 r.

sygn. akt VI Gzd 14/12

postanawia :

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Słupsku pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sygn. akt XII Ga 60/13

UZASADNIENIE

Wierzyciel - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., we wniosku z dnia 20 marca 2012 roku, wniósł o pozbawienie Z. W. oraz E. W. prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu, na okres pięciu lat.

Uczestnicy postępowania wnieśli o oddalenie wniosku.

Sąd Rejonowy w Słupsku postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2012 r. wydanym w sprawie VI Gzd 14 / 12 w pkt I pozbawił Z. W. na okres trzech lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji

członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji, stowarzyszeniu; w pkt II nakazał ściągnąć od Z. W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 100 zł tytułem nieuiszczonej opłaty; w pkt IV pozbawił E. W. na okres trzech lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji, stowarzyszeniu; w pkt V nakazał ściągnąć od E. W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 100 zł tytułem nieuiszczonej opłaty; w pkt III i VI oddalił wniosek w pozostałej części. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał następujące motywy swego rozstrzygnięcia.

Uczestnicy postępowania Z. W. i E. W. są członkami dwuosobowego zarządu „(...)” spółki z o.o. z siedzibą w U., uprawnionymi do samodzielnego reprezentowania spółki.

„(...)” spółka z o.o. z siedzibą w U. od roku posiadała zadłużenie wobec wierzyciela - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na dzień 30.03.2012r w łącznej kwocie 43.285,81 zł oraz wobec Urzędu Skarbowego w S. na dzień 21.02.012r.

W ocenie Sądu Rejonowego zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że na dzień złożenia wniosku o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, spółka z o.o. „(...)” z siedzibą w U. - reprezentowana przez uczestników niniejszego postępowania - Z. W. i E. W., posiadała zaległości w zapłacie zobowiązań wobec więcej niż dwóch podmiotów.

Analiza dokumentów związanych z zadłużeniem, w opinii Sądu Rejonowego, wskazuje, że stan niewypłacalności powstał na rok przed zgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Dłużnik posiada bowiem niespłacone zobowiązania m. in. wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Urzędu Skarbowego.

Okoliczności te, zdaniem Sądu pierwszej instancji, świadczą o problemach finansowych i braku środków pieniężnych na regulowanie długów. Sam fakt niepłacenia długów, niepodjęcie czynności mających na celu zawarcie ewentualnego porozumienia z wierzycielami odnośnie spłaty, brak wskazania i usprawiedliwienia przyczyn, z jakich przyczyn zadłużenie powstało pozwala, w opinii Sądu Rejonowego, na przyjęcie, że w stosunku do dłużnika - spółki z o.o., zaistniały przesłanki do ogłoszenia upadłości, a zatem reprezentanci spółki zobowiązani byli do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Powyższy obowiązek powstał z chwilą zaprzestania regulowania zobowiązań, wobec co najmniej dwóch wierzycieli. Sytuacja wielości wierzycieli zaistniała w przedmiotowej sprawie już w lipcu 2011 roku, zatem w świetle art. 21 ust. 1 PUiN dłużnik miał obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 373 ust. 1 pkt 1 puin Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od postanowienia wywiedli uczestnicy postępowania. Zaskarżyli je w całości i wnieśli o jego zmianę i oddalenie wniosku z dnia 20 marca 2011 r. wobec uczestników postępowania w całości, a także o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestników solidarnie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego w apelacji według norm przepisanych. Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucili:

1. naruszenie przepisu art. 232 kpc oraz 6 kc w związku z art. 373 ust. 2 ustawy z dnia 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze poprzez pozbawienie uczestników postępowania na okres 3 lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji, stowarzyszeniu w sytuacji nieustalenia i braku oceny w toku procesu czy majątek uczestników pozwolił czy też nie na zaspokojenie wierzycieli, a jeśli nie, w jakim stopniu doszło do pokrzywdzenia wierzycieli,
2. naruszenie przepisu art. 232 kpc oraz 6 kc w związku z art. 373 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze poprzez pozbawienie uczestników postępowania na okres 3 lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji, stowarzyszeniu w sytuacji

braku udowodnienia w toku procesu winy uczestników w niezłożeniu w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości – wniosku o ogłoszenie upadłości,

3. naruszenie przepisu art. 321 § 1 kpc w związku z art. 373 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze poprzez pozbawienie uczestników postępowania na okres 3 lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji, stowarzyszeniu w stanie faktycznym sprawy wskazującym na zgoła odmienne, nie znajdujące odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach prawa żądanie wnioskodawcy,

4. sprzeczność treści zaskarżonego postanowienia z treścią ustaleń Sądu poprzez pozbawienie uczestników postępowania na okres 3 lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji, stowarzyszeniu przy jednoczesnym zważeniu przez Sąd o nie zasługującym na uwzględnienie wniosku wierzyciela.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz od uczestników postępowania solidarnie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie skutkując uchynieniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Prawidłowe rozstrzygnięcie każdej sprawy uzależnione jest od spełnienia przez sąd orzekający dwóch naczelných obowiązków procesowych, tj. przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób określony przepisami kodeksu postępowania cywilnego oraz dokonania wszechstronnej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Rozstrzygnięcie to winno również znajdować poparcie w przepisach prawa materialnego adekwatnych do poczynionych ustaleń faktycznych. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia ma natomiast na celu ustalenie, czy w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania sąd pierwszej instancji sprostał w/w wymogom.

Kontrola zaskarżonego postanowienia prowadzi do wniosku, że Sąd pierwszej instancji nie uczynił zadość wymaganiom opisanym na wstępie. Sąd Rejonowy w ogóle nie zbadał bowiem przesłanek warunkujących możliwość orzeczenia zakazu prowadzenia działalności określonego w art. 373 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2003r., Nr 60, poz. 535 ze zm.; zwanej dalej: puin).

Zgodnie z powyższym przepisem Sąd może orzec pozbawienie na okres od trzech do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu osoby, która ze swej winy, będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożyła w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości wniosku o ogłoszenie upadłości.

Z przywołanego przepisu wynika, iż orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej lub pełnienia wskazanych w nim funkcji uzależnione jest od dwóch przesłanek, a mianowicie niedochowania terminu do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz winy w niezachowaniu tego terminu. Tymczasem Sąd Rejonowy w istocie ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że uczestnicy postępowania posiadali zaległości w spłacie zobowiązań. Ten fakt nie jest równoznaczny z powstaniem obowiązku zgłoszenia wniosku o upadłość. Termin i przesłanki zgłoszenia wniosku określa wyraźnie puin. Co do drugiej przesłanki, Sąd Rejonowy nie ustalił w ogóle czy (przy założeniu, że wykazane zostanie uchybienie terminowi złożenia wniosku) uczestnicy uchybili terminowi do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w sposób zawiniony. Podkreślić zatem należy wyraźnie, iż w przepisie art. 373 puin nie ustanowiono domniemania winy w przypadku stwierdzenia niezachowania terminu do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Ocena istnienia winy po stronie uczestnika postępowania wymaga zatem przeprowadzenia stosownego postępowania dowodowego pod tym kątem i stwierdzenia na czym polegała ewentualna wina uczestnika

postępowania. Nie ulega również wątpliwości, iż na gruncie art. 373 puin istotny jest także stopień winy. Ma on niewątpliwie znaczenie dla orzekania co do okresu obowiązywania zakazu, o którym mowa w art. 373 puin, a w judykaturze prezentowane jest również stanowisko, że nieznaczny stopień winy może uzasadniać oddalenie wniosku o orzeczenie zakazu. W sytuacji gdy podstawą pozbawienia praw jest zawinione działanie osoby, która ma być pozbawiona praw, przy orzekaniu o czasie pozbawienia praw sąd musi brać łącznie pod uwagę dwa elementy: po pierwsze, stopień winy w dokonaniu czynności stanowiących podstawę orzekania pozbawienia praw, o których mowa w art. 373 ust. 1 puin -kierując się zasadami wykładni celowościowej, należy przyjąć, że im większy stopień winy w dokonywaniu czynów stanowiących podstawę orzekania pozbawienia wspomnianych praw, tym dłuższy powinien być czas, na jaki pozbawia się praw aż do dziesięcioletniego okresu włącznie; po drugie, skutki podejmowanych działań, w szczególności obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli; im większe obniżenie wartości przedsiębiorstwa i pokrzywdzenie wierzycieli, tym okres pozbawienia praw powinien być dłuższy z dziesięcioletnim okresem włącznie (por. Zedler Feliks, Komentarz do art. 373 ustawy -Prom'o upadłościowe i naprawcze, [w:] Jakubecki Andrzej, Zedler Feliks, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, LEX, 2011). W tym kontekście wykładnia art. 373 puin., której dokonał Sąd Rejonowy była błędna.

Wskutek powyżej wskazanych okoliczności zaistniała potrzeba uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd a quo winien przeprowadzić wnikliwe i wyczerpujące postępowanie dowodowe mając na uwadze przytoczone powyżej uwagi. W szczególności Sąd I instancji winien ustalić, czy doszło do niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie, czy niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości przez uczestników postępowania było zawinione, a nadto ustali stopień ewentualnej ich winy. Sąd Rejonowy powinien także zbadać, jaki jest rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli i jakie były skutki działań podejmowanych przez uczestników postępowania, w szczególności w zakresie obniżenia wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa. Sąd Rejonowy winien ustalić, jak narosło zadłużenie od momentu, od kiedy wniosek mógł być złożony do jego złożenia i zbadać relację wysokości zadłużenia do majątku przedsiębiorcy. Sąd I instancji dopuści poza tym wszelkie inne dowody, których potrzeba powołania wyniknie w toku postępowania, a które okażą się niezbędne do zbadania zasadności zgłoszonego wniosku. Następnie na podstawie wszystkich zebranych w sprawie dowodów dokona pełnej i wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Dopiero bowiem taka analiza pozwoli Sądowi I instancji na prawidłową ocenę merytoryczną zasadności wniosku opartego na art. 373 puin.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na zasadzie art. 386 § 4 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.